

WYSTAWY CZASOWE W MUZEUM PAPIERNICTWA W 2015 ROKU

Jubileuszowa edycja Grafiki Młodych

Kurator wystawy: mgr Artur Goliński

Okres prezentacji: 6 marca – 19 kwietnia

Patronat honorowy: prof. Piotr Kielan – Rektor Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu

Od 2006 roku Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju w ramach współpracy z wrocławską Akademią Sztuk Pięknych organizuje corocznie wystawę czasową z cyklu „Grafika Młodych”. Od wielu lat w dusznickim Muzeum prezentowane są prace utalentowanych studentów Pracowni Intaglio, kierowanej przez prof. Przemysława Tyszkiewicza. W tym roku gościliśmy młodych adeptów sztuki graficznej już po raz dziesiąty. Z tej okazji wystawie towarzyszył drukowany katalog prac wszystkich dotychczasowych uczestników „Grafiki Młodych”.

Bohaterami tegorocznej wystawy byli: **Mateusz Dąbrowski**, który w swoich wielkoformatowych akwafortach łączy motywy historyczne i fantastyczne, **Katarzyna Głód**, która tworzy głównie w technice suchej igły, a tematyką jej prac jest kobieca cielesność, oraz **Sebastian Łubiński**, który snuje rozważania o człowieku w zderzeniu z Absolutem, posługując się technikami druku wklęsłego, przede wszystkim akwatintą, odpryskiem cukrowym i suchą igłą.

Kościół pokoju na Dolnym Śląsku

Kurator wystawy: mgr Ewa Kłonowska

Okres prezentacji: 29 kwietnia – 21 czerwca

Patronat honorowy: Waldemar Pytel – biskup luterański

Powstałe w XVII wieku na Dolnym Śląsku świątynie są największymi w Europie drewnianymi budowlami o funkcjach religijnych. Ich nazwa pochodzi od pokoju westfalskiego kończącego wojnę trzydziestoletnią (1618–1648), na mocy którego cesarz Ferdynand III Habsburg przyznał śląskim luteranom prawo do wybudowania trzech kościołów. Budowę świątyń obwarowano wieloma zastrzeżeniami, m.in. miały powstać w ciągu jednego roku, a do ich budowy można było użyć jedynie

materiałów nietrwałych. Nie mogły też mieć dzwonów. Z trzech wybudowanych przez luteranów kościołów do naszych czasów dotrwały dwa. Trzeci, zbudowany w Głogowie, spłonął w XVIII wieku. W 2001 roku kościoły w Świdnicy i Jaworze zostały wpisane na Listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Na przekór nienawiści i sporom powstały obiekty wyjątkowe, które nie mają sobie równych w architekturze, nie tylko Śląska. Konstrukcja kościołów przetrwała, a jest efektem pracy najwspanialszych architektów, artystów i mistrzów różnych rzemiosł. Z zewnątrz oba kościoły wyglądają skromnie. Bryła przypomina powiększoną wersję dworu. Natomiast niepowtarzalne, unikatowe, pełne artyzmu wnętrza urzekają od ponad trzystu pięćdziesięciu lat.

To piękno wydobyla za pomocą aparatu fotograficznego Barbara Górniak. Autorka ukończyła studia na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz w Wyższym Studium Fotografii AFA we Wrocławiu. Mieszka i pracuje we Wrocławiu. Zajmuje się fotografią dokumentalną, przyrodniczą, portretową, subiektywną. Inspiracje do powstania obrazu fotograficznego czerpie z wnikliwej obserwacji codzienności. W centrum zainteresowań dominuje dążenie do zobrazowania przeżyć i doznań.

Wernisaż uświetnił gościnny występ zespołu wokalnego „Piú MOSSO”.

Etykiety zapalczane

Kurator wystawy: mgr Dorota Zielińska-Pytlowany

Okres prezentacji: 16–30 maja

Mikrowystawa z kolekcji Jerzego Lemejdy. Zaprezentowane zostały zbiory zapalczane z wizerunkami zabytkowych samochodów.

„Sztuka Papieru” młodych duszniczan – Prace uczniów Miejskiego Zespołu Szkół w Dusznikach-Zdroju

Kurator wystawy: mgr Dorota Zielińska-Pytlowany

Okres prezentacji: 24 czerwca – 19 lipca

Patronat honorowy: Piotr Lewandowski – Burmistrz Dusznik-Zdroju

Piąta edycja wystawy prezentującej dzieła duszniczkich uczniów. Muzealne warsztaty, na których powstawały papierowe dzieła, odbywały się w roku szkolnym 2014/2015 we współpracy z Miejskim Zespołem Szkół w Dusznikach-Zdroju. Zajęcia prowadziła Dorota Zielińska-Pytlowany

Na ekspozycji zostały zaprezentowane obiekty wykonane podczas papierowych spotkań w czerpalni Muzeum Papiernictwa. W naszej galerii można było obejrzeć papierowe kolaże, kompozycje kwiatowe w papierze czerpanym, barwne prace geometryczne oraz przestrzenne obiekty z papieru. Wystawione zostały prace: Oli Nowakowskiej, Marysi Przewłockiej, Pauliny Pulik, Adasia Nowakowskiego oraz Łukasza Nowakowskiego.

„Historyczne banknoty”

Kurator wystawy: mgr Jan Bałchan

Okres prezentacji: 24–28 czerwca

Muzeum udostępniło do zwiedzania mikrowystawę najciekawszych i najcenniejszych banknotów – 30 sztuk pochodzących z okresu Insurekcji Kościuszkowskiej, Księstwa Warszawskiego, Królestwa Kongresowego oraz z lat 1944–1947. Na zakup tych skarbów środki przekazały: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Całość kolekcji zostanie pokazana ponownie w 2016 roku.

„Chciałbym powiedzieć...” Ryszarda Bilana

Kurator wystawy: mgr Dagmara Kacperowska

Okres prezentacji: 25 lipca – 13 września

Od wielu lat podczas Świąt Papieru w Muzeum Papiernictwa udostępniane są wystawy czasowe związane ze sztuką papieru. Dotąd zaprezentowaliśmy kilkanaście ekspozycji stworzonych przez pochodzących z całego świata artystów, których pasją jest papier.

Papier od samego początku fascynuje ludzi. Wynaleziony w Chinach z potrzeby doskonalszego materiału piśmienniczego, szybko stał się swoistą formą artystycznego przekazu. Jego plastyczność i możliwość łączenia z innymi materiałami sprawiły, że powstają z niego niesamowite przestrzenne formy, obrazy czy miniatury.

Podczas piętnastej edycji Święta Papieru, 25 lipca 2015 roku, zaprezentowany został artysta nietuzinkowy, działający na wszelkich możliwych płaszczyznach sztuki. Ryszard Bilan, bo o nim mowa, urodził się w Krakowie, zaś swoje życie i twórczość związał z trzema bliskimi mu krajami: Polską, Francją i Izraelem.

Bilan studiował grafikę użytkową na Akademii Sztuki i Projektowania w Jerozolimie. Jako zdolny student otrzymał stypendium od rządu francuskiego do L'École Nationale Supérieure des Arts Décoratifs w Paryżu. Jego dzieła pokazywane były m.in. w Gordon Gallery i Engel Gallery w Tel Awiwie, Galerie Cimaïse w Lozannie, Grand Palais w Paryżu, Boundary Gallery w Londynie.

Dziś rzeźbi, maluje, rysuje i pisze wiersze. Na wystawie pt. „Chciałbym powiedzieć...” prezentuje obrazy powstałe z makulatury oraz rzeźby z masy papierniczej. Wszystkie prace mienią się intensywnością kolorów, faktury oraz kształtu. W każdej dostrzec można pewien element tęsknoty i nostalgii za miejscem, ale przede wszystkim za człowiekiem. Odzwierciedlają wrażliwość nie tyle artystyczną, co zwyczajnie ludzką. A taki jest Bilan – skromny, wrażliwy i utalentowany.

„Uchronić przed czasem”

Scenariusz i projekt plastyczny wystawy: dr hab. Weronika Liszewska

Kurator wystawy: mgr Teresa Windyka

Okres prezentacji: 15 września – 12 października

Wystawa prezentowała przebieg i efekty prac konserwatorskich wybranych, cennych zabytków historycznych, artystycznych i technicznych z własnych kolekcji Muzeum Papiernictwa. Projekt ochrony najcenniejszych zabytków otrzymał dofinansowanie z funduszy norweskich i funduszy Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Przy wyborze obiektów przewidzianych do konserwacji przyjęto kryterium znaczenia obiektów jako zabytków dziedzictwa narodowego oraz ich stan zachowania, przy czym wybrano obiekty nigdy niekonserwowane.

Konserwacji poddano 312 obiektów, w tym większość (283 sztuki) stanowią obiekty na podłożu papierowym: dokumenty rękopiśmienne, drukowane, fotografie, pocztówki, plany, karty z kolekcji papierów ręcznie czerpanych oraz rysunki tuszem. Obiekty papierowe miały formę kodeksów, poszytów i teczek z luźnymi arkuszami. Pozostałą część stanowiły metalowe klisze do druku typograficznego.

Dzięki przeprowadzonym pracom konserwatorskim stan zachowania zabytkowych kolekcji znacznie się poprawił. Realizacja projektu pozwoliła też ocenić problemy związane z profilaktyką konserwatorską oraz precyzyjniej określić potrzeby w zakresie ochrony i konserwacji zbiorów.

Zwiedzający wystawę poznali tajniki konserwacji i uzyskali informacje o metodach identyfikacji zniszczeń, rozpoznawania elementów budowy zabytków (znaki wodne) oraz o niektórych zabiegach konserwatorskich, takich jak czyszczenie mechaniczne i chemiczne, uzupełnianie ubytków w papierze, zabezpieczanie ognisk korozji, natłuszczanie.

Eksponowane były również obiekty ze zbiorów Muzeum Papiernictwa, dla których indywidualnie dobrano zakres prac, o różnym stopniu ingerencji w materię zabytkową – rysunki tuszem, mapy, rękopisy, fotografie i klisze metalowe do druku typograficznego.

„Nowy Q-bis-m, czyli Pikselandia”

Koncepcja – prof. Jerzy Olek

Kurator wystawy: mgr Dorota Zielińska-Pytlowany

Okres prezentacji: 15 października – 22 listopada

Wystawa „**Nowy Q-bis-m, czyli Pikselandia**” to kolejna ekspozycja realizowana dzięki wieloletniej współpracy Muzeum Papiernictwa z prof. Jerzym Olkiem. Tym razem artysta zaprosił do udziału pracowników oraz studentów-absolwentów Wydziału Grafiki SWPS (Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej) Uniwersytetu Humanistycznospołecznego we Wrocławiu.

„Przez dłuższy czas miałem przyjemność organizować problemowe wystawy w Galerii pARTer Kłodzkiego Ośrodka Kultury, na zaproszenie Bogusława Michnika – dyrektora KOK. Jedne z ciekawszych miały tytuły Q-bis-m (11.2003) i Pikselandia (11.2006). Te i podobne tematy realizowali studenci w szkołach, w których uczyłem. Po latach powstała koncepcja połączenia obydwu zakresów problemowych (Jerzy Olek).

Wyciąg ze statystyki 2015 roku (w nawiasach dane z 2014 roku)	
Ogólna liczba zwiedzających	60 459 osób (63 368 osób)
Uczestnicy lekcji muzealnych	13 063 osoby (14 305 osób)
Uczestnicy warsztatów dla indywidualnych turystów	4257 osób (4842 osoby)
Wystawy czasowe otwarte w siedzibie Muzeum	8 (10)
Liczba innych instytucji, w których prezentowano wystawy z Muzeum Papiernictwa	7 (6)
Prezentacje Muzeum i pokazy czerpania papieru na imprezach zewnętrznych	19 (20)
Zbiory muzealne powiększono o	465 obiektów (170 obiektów)
Księgozbiór powiększono o	78 pozycji (39 pozycji)
Liczba arkuszy papieru czerpanego	42 634 (42 537)
Liczba kopert	14 841 (15 008)
Liczba kompozycji papierowych	2345 (0 – produkt wprowadzony w 2015 roku)
Muzeum w programach telewizyjnych i radiowych	ponad 29 (ponad 74) razy
Muzeum w informacjach prasowych, katalogach i informatorach	ponad 150 (ponad 194) razy
Liczba wydawnictw własnych	34 (31)

oprac. Maciej Szymczyk
na podstawie sprawozdań kierowników działów merytorycznych

Wykaz pracowników Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju zatrudnionych w 2015 roku

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko pracy
1.	Jan Bałchan	kustosz, kierownik Działu Papiernictwa Współczesnego
2.	Marta Borowiec-Greszta	referent ds. administracyjnych / sekretarka – od 21.10.2015
3.	Agnieszka Chudziak	specjalista ds. organizacyjno-administracyjnych
4.	Agata Daniel	kierownik Działu Produkcji Papieru Czerpanego
5.	Beata Dębowska	kustosz, kierownik Działu Historii Dusznik-Zdroju
6.	Robert Fabia	Ogrodnik / konserwator
7.	Krystyna Gajowska	rzemieślnik obróbki papieru
8.	Artur Goliński	kustosz, kierownik Pracowni Grafiki – do 8.04.2015
9.	Wiesława Hajkowska	opiekun ekspozycji, sprzedawca
10.	Danuta Hochhaus	sprzedawca, pracownik gospodarczy
11.	Jadwiga Janicka	starsza księgowa
12.	Janusz Janiszewski	główny księgowy
13.	Krzysztof Jankowski	specjalista ds. reklamy, organizacji i promocji
14.	Magdalena Junik	starszy referent ds. organizacyjno-administracyjnych – od 1.07.2015
15.	Dagmara Kacperowska	adiunkt muzealny
16.	Józef Kapica	specjalista ds. maszyn i urządzeń papierniczych
17.	Ewa Kłonowska	adiunkt muzealny
18.	Marcin Lemejda	7.04.2015–30.09.2015 – stażysta, od 15.10.2015 – przewodnik muzealny
19.	Czesław Lichołat	specjalista czerpalnik papieru
20.	Ilona Midura	specjalista ds. marketingu i sprzedaży

21.	Regina Mierzewska	sekretarka – do 31.08.2015
22.	Marta Nowicka	kustosz
23.	Edward Płachytko	specjalista czerpalnik papieru
24.	Joanna Seredyńska	zastępca dyrektora Muzeum Papiernictwa
25.	Katarzyna Skowron	specjalista ds. organizacyjnych
26.	Przemysław Solawa	ogrodnik, konserwator, czerpalnik
27.	Dorota Stojanowska-Ciastek	specjalista ds. finansów, planowania i administracji
28.	Beata Sypek	rzemieślnik obróbki papieru
29.	Maciej Szymczyk	dyrektor Muzeum Papiernictwa
30.	Dorota Tryniecka	pracownik gospodarczy
31.	Urszula Wasielewska	sprzedawca
32.	Teresa Windyka	starszy kustosz, kierownik Działu Historii Papiernictwa
33.	Karolina Wołoszyn-Cymbalista	specjalista ds. organizacyjno-administracyjnych do 31.07.2015 i od 01.09.2015
34.	Dorota Zielińska-Pytlowany	kustosz, kierownik Działu Naukowo-Oświatowego

oprac. Dorota Stojanowska-Ciastek

Informacje dla Autorów

- Redakcja „Rocznika Muzeum Papiernictwa” przyjmuje wyłącznie teksty niepublikowane.
- Wszystkie teksty są recenzowane przez specjalistów. Po uzyskaniu pozytywnej recenzji Redakcja podejmuje ostateczną decyzję o przyjęciu tekstu do druku.
- Artykuły przeznaczone do Rocznika nie powinny przekraczać 20 stron maszynopisu znormalizowanego (1 arkusza wydawniczego), w uzasadnionych przypadkach 25 stron. Dalsze zwiększenie objętości tekstu przez Autora wymaga wcześniejszego uzgodnienia z Redakcją.
- Do artykułu należy dołączyć: streszczenie nieprzekraczające 2000 znaków oraz słowa kluczowe, które zostaną przetłumaczone na języki obce i umieszczone pod artykułem.
- Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów oraz wprowadzania zmian po uzgodnieniu z Autorem.
- Do artykułu, jeśli tematyka na to pozwala, należy dołączyć zdjęcia i/lub ilustracje w liczbie uzgodnionej z Redakcją.
- Jeżeli ilustracje chronione są prawami autorskimi, należy dostarczyć pisemną zgodę autora lub właściciela ilustracji na ich reprodukcję. Odpowiedzialność wynikającą z naruszenia praw autorskich i praw wydawniczych ponosi Autor.
- Składane do Redakcji recenzje nie powinny przekraczać 10 stron maszynopisu znormalizowanego (0,5 arkusza wydawniczego).
- Recenzje powinny dotyczyć (poza szczególnie uzasadnionymi przypadkami) publikacji wydanych nie dawniej niż w ciągu ostatnich dwóch lat; w opisie dzieła recenzowanego prosimy podawać ISBN i/lub ISSN.
- Autorzy proszeni są o podanie następujących danych personalnych: tytuł i stopień naukowy, miejsce pracy wraz z dokładnym adresem, adres do korespondencji, numer telefonu i adres poczty elektronicznej. Powyższe dane przeznaczone są jedynie do wiadomości i na potrzeby Redakcji.
- Po ukazaniu się publikacji Autorzy artykułów otrzymują bezpłatnie 1 egz. czasopisma oraz 10 nadbitek własnego artykułu.
- Autorzy recenzji i krótkich not otrzymują 1 egz. czasopisma (nie otrzymują nadbitek).
- Materiały do bieżącego tomu Rocznika należy nadsyłać do dnia 15 lipca.
- Materiałów niezamówionych Redakcja nie zwraca.
- Jeżeli w pracy nad tekstem uczestniczyło kilku Autorów, Redakcja wymaga ujawnienia ich wkładu w powstanie publikacji, z podaniem afiliacji oraz kontrybucji, tj. informacji, kto jest autorem koncepcji, założeń, metod, protokołu

itp. wykorzystywanych przy przygotowaniu tekstu. Odpowiedzialność za całość opracowania ponosi osoba przekazująca materiał do publikacji.

- Redakcja informuje, że **ghostwriting**, **guest authorship**, czyli nieujawnianie nazwisk autorów, którzy wnieśli istotny wkład w powstanie publikacji albo w inny sposób przyczynili się do jej powstania (ghostwriting) lub przypisanie autorstwa osobie, która nie przyczyniła się do powstania publikacji (guest authorship) są niezgodne z prawem (**podstawa prawna**: art. 16 pkt 1 i 2 ustawy z 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, *Dziennik Ustaw* 1994 r., Nr 24, poz. 83), stanowią ponadto przejaw nierzetelności naukowej. Wszelkie wykryte przypadki takiego postępowania będą demaskowane, włącznie z powiadomieniem odpowiednich podmiotów (instytucje zatrudniające Autorów, towarzystwa naukowe, stowarzyszenia edytorów naukowych itp.).
- Jeżeli badania wykorzystywane w publikacji były przeprowadzane w ramach projektów badawczych albo pod auspicjami instytucji (ośrodków) naukowych lub naukowo-badawczych, Redakcja powinna uzyskać informację o źródłach finansowania publikacji, wkładzie instytucji, stowarzyszeń i innych podmiotów (tzw. *financial disclosure*).
- Redakcja będzie dokumentować wszelkie przejawy nierzetelności naukowej, zwłaszcza łamanie i naruszanie zasad etyki obowiązujących w nauce.

Wskazówki techniczne

- Teksty artykułów prosimy składać w programie Microsoft Word.
- Załączone tabele i wykresy powinny być opracowane w programie Microsoft Excel.
- Materiały ilustracyjne powinny być opisane, ponumerowane, a na marginesie wydruku należy zaznaczyć propozycję ich umieszczenia w tekście. Redakcja zastrzega sobie możliwość przesunięcia poszczególnych ilustracji i dostosowania ich lokalizacji w tekście artykułu do wymogów edytorskich i wydawniczych.
- Teksty należy składać w formie wydruku oraz w wersji elektronicznej (CD-ROM lub w formie pliku przesłanego pocztą e-mail na adres Redakcji). Ilustracje do tekstu należy dostarczyć w formie elektronicznej na płycie CD lub przesłać na adres e-mail w formacie .jpg, .bmp lub .tif w rozdzielczości 300 dpi.
- Należy zachować podwójny odstęp między wierszami (ok. 30 wierszy na stronie), margines ok. 2,5 cm.
- Prace redakcyjne i edytorskie oraz formatowanie i łamanie tekstu artykułu odbywają się na etapie wydawniczym. W związku z tym prosi się Autorów o nieformatowanie przekazywanego tekstu (wyjątek stanowi formatowanie tabel i wykresów) oraz niedzielenie wyrazów w tekście.
- Na wstępie maszynopisu (u góry z lewej strony) należy zamieścić imię i nazwisko Autora (bez podawania tytułów naukowych), pod spodem miasto zamiesz-

kania lub miejsce pracy Autora, w kolejnej linii wyśrodkowany tytuł artykułu (bez kropki na końcu).

- Tekst właściwy powinien być napisany jednym krojem pisma (w zasadzie czcionką prostą) o nieziennej wielkości, bez pogrubień i podkreśleń, ze stałym odstępem między wierszami, bez wprowadzania twardego znaku podziału wiersza i znaku podziału strony. Prosi się o niestosowanie jakiegokolwiek formatowania akapitu, odstępów między akapitami, wcięć, wysunięć itd.
- Cytaty – zarówno w tekście, jak i w przypisach – należy ujmować w cudzysłów. Każda ingerencja Autora artykułu w cytat (np. poprzez podkreślenie fragmentu tekstu albo wyjaśnienie zaimka osobowego) musi zostać wyraźnie zaznaczona w nawiasie kwadratowym i podpisana inicjałami Autora artykułu [podkreślenie – P.P.]. Cytaty pochodzące z literatury obcojęzycznej zamieszczane w tekście właściwym powinny występować w polskim przekładzie, cytaty w przypisach należy zamieszczać w języku oryginału. Z wyjątkiem prac z dziedziny lingwistyki i pokrewnych należy unikać przesycenia tekstu zbędnymi cytatami.
- Używanie skrótów powinno być ograniczone do minimum. Dopuszczalne są skróty powszechnie przyjęte w języku polskim, takie jak: m.in., np., nr, ul., itd., itp., tzw.
- Uważane jako powszechnie jasne są skróty przyjęte przez polski układ miar i wag, takie jak: kg, km, cm oraz skrót zł (gr) na określenie polskiej waluty.
- Dopuszczalne są skróty pochodzące z języków obcych odnoszące się do zagranicznych środków płatniczych, jednak przy pierwszym ich zastosowaniu należy podać pełną nazwę waluty w języku polskim, np. talar Rzeszy (Rtłr.).
- Skróty nazw własnych muszą być bezwzględnie rozwinięte przy pierwszym ich użyciu, np. Korpus Ochrony Pogranicza (KOP), Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), Armia Krajowa (AK) itd. Zasadzie tej podlegają również nazwy państw, np. Niemiecka Republika Demokratyczna (NRD), Związek Radziecki (ZSRR), Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna (KRLD) itd. W dalszej części tekstu można używać wcześniej wyjaśnionych skrótów, uznając je za w pełni zrozumiałe: KOP, PZPR, AK, NRD, ZSRR, KRLD itd.
- Wyjątkiem niewymagającym rozwinięcia są skróty przyjęte w polskiej oraz międzynarodowej terminologii w publikacjach naukowych, w szczególności będące częścią nazwy własnej, np. Waffen SS, albo traktowane w całości jako nazwy własne, np. samochód marki Fiat albo marki BMW, samolot PZL (w nazwie, np. PZL „Karaś”), okręt ORP „Błyskawica” itd.
- W wypadku skrótów obowiązują formy przyjęte w najnowszym wydaniu *Słownika języka polskiego*.
- W wypadku nazw odnoszących się do niepolskich organizacji, w tekście obowiązuje pełna nazwa w języku polskim, natomiast skrót nazwy może być podawany w języku oryginału, np. Socjalistyczna Partia Niemiec (SPD).

- Przy transkrypcji z alfabetów innych niż łaciński należy przestrzegać reguł określonych w polskiej normie bibliotecznej: PN-ISO 9-2000.
- W wypadku nazw miejscowości znajdujących się poza granicami Polski, ale posiadających polskie nazwy, należy w tekście użyć nazwy polskojęzycznej, np. Drezno (zamiast Dresden), Praga (zamiast Praha), Lwów (zamiast Lviv), Nowy Jork (zamiast New York). Uwaga ta nie odnosi się do zapisu bibliograficznego, w którym nazwę miasta należy umieścić w formie podanej przez wydawcę.
- W razie posługiwania się historycznymi (niepolskimi) jednostkami miar i wag (funt, łut, uncja, stopa, łokieć, wiorsta, mila, kamień, cetnar itd.), prosi się Autorów o przeliczenie w przypisie na obecnie używane w Polsce wartości, umożliwiające czytelnikowi pełne zrozumienie tekstu. Ma to szczególne znaczenie, gdy określenie używane w czasach dawniejszych nie jest jednoznaczne (mila śląska, czeska, pruska, angielska, morska itd.) albo w ciągu wieków ulegało zmianom.
- Teksty opracowań (analizy, syntezy) muszą zawierać przypisy. Numer przypisu powinien zostać zamieszczony po fragmencie tekstu, do którego odnosi się przypis. Oznaczenie przypisu należy umieścić bezpośrednio po tekście przed znakiem przestankowym.
- Przypisy służą zasadniczo do podawania źródeł wykorzystanych przy pisaniu pracy. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zamieszczanie w przypisach dodatkowych, niedługich komentarzy, wyjaśnień uzupełniających albo leksykalnych oraz cytatów.
- Przypisy powinny być umieszczone pod tekstem i posiadać numerację ciągłą.
- W przypadku powoływania się na źródło archiwalne, muzealne lub biblioteczne należy podać miejsce przechowywania źródła oraz jego sygnaturę albo numer inwentarzowy.
- Przy powoływaniu się na tekst opublikowany należy podać: pierwszą literę imienia autora (z kropką), nazwisko autora, tytuł pracy oraz miejsce i rok wydania, jeśli jest to publikacja książkowa, albo dane bibliograficzne dzieła zwanego, w którym ukazała się praca. Przykłady zapisów zostały zamieszczone pod niniejszymi Wskazówkami.
- W wypadku niemożności ustalenia autora książki (anonimowego autora) należy przed tytułem użyć skrótu „[b.a.]” w nawiasie kwadratowym.
- Jeśli w publikacji nie jest podany rok wydania, używa się skrótu „b.r.”, o ile z innych źródeł nie wynika, w którym roku ukazała się dana pozycja. Jeśli rok opublikowania nie został podany, natomiast możemy go ustalić (np. na podstawie katalogów bibliecznych), rok wydania podajemy w nawiasie kwadratowym.
- W wypadku nienumerowanych stron (np. w gazetach codziennych) należy zastosować skrót „nlb.”.
- Praca cytowana wcześniej i obecnie cytowana ponownie w kolejnym przypisie winna zawierać dane autora (pierwsza litera imienia z kropką, pełne nazwisko

autora), pierwsze słowa tytułu zakończone wielokropkiem i w nawiasie kwadratowym numer przypisu, w którym pozycja ta wystąpiła po raz pierwszy w pełnym zapisie bibliograficznym, a następnie strona w pracy cytowanej, do której odnosi się bieżący przypis.

- Jeśli przypis odwołuje się do pracy podanej w przypisie bezpośrednio go poprzedzającym, należy użyć jedynie określenia „ibidem” z podaniem numeru strony.
- Przy powoływaniu się na źródło znajdujące się w Internecie na stronach www obowiązują wszystkie zasady dotyczące podawania danych autora i tytułu tekstu (ewentualnie również wydawnictwa, jeśli publikacja ukazała się także w druku). Poza tymi danymi należy podać adres strony www i bezwzględnie zamieścić informację o dacie korzystania ze strony.

Przykładowe opisy bibliograficzne w przypisach

Wydawnictwo zwarte:

¹ K. Maleczyńska, *Dzieje starego piapiernictwa śląskiego*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1961, s. 92.

Rozprawa w wydawnictwie zwartym:

² K. Popiński, *Rola edukacji na poziomie wyższym w modernizacji społeczno-ekonomicznej Polski w latach 1945–1989* [w:] *Modernizacja czy pozorna modernizacja*, praca zbior. pod red. J. Chumińskiego, Wrocław 2010, s. 232.

Artykuł w czasopiśmie:

³ J. Piłatowicz, *Chemiczne stowarzyszenie inżynierów i techników w Polsce do 1939 r.*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” 2003, nr 3–4, s. 95.

Praca cytowana ponownie oraz zapis przypisu odnoszący się do pracy podanej w bezpośrednio go poprzedzającym przypisie:

⁴ K. Popiński, *Rola edukacji na poziomie wyższym...* [2], s. 235.

⁵ Ibidem, s. 236.

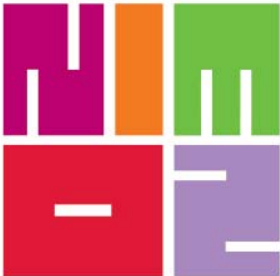
Praca z anonimowym autorem i niezamieszczonym rokiem wydania publikacji:

⁶ [b.a.], *Bad Reinerz, klimatischer waldreicher Höhenkurort*, Bad Reinerz [1891], s. 5.

Źródło znajdujące się w Internecie:

⁷ A. Defren, *Die Hochschule für Welthandel in Wien: Geschichte und Entwicklung von 1919 bis 1942*, VDM Verlag Dr. Müller, 2007, <<http://www.weltbild.de/3/14896961-1/buch/die-hochschulefuer-welthandel-in-wien.html>> [dostęp: 17 września 2011 roku].

Patronat honorowy nad X tomem Rocznika Muzeum Papiernictwa

NARODOWY
INSTYTUT MUZEALNICTWA
I OCHRONY ZBIORÓW

Duszniki, więcej niż Zdrój.

**DOLNY
ŚLĄSK**

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Patronat medialny

Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

ISSN 1897-7685